

1. Vrijheid van onderwijs en godsdienst (Grondwet)

Het wetsvoorstel kan een inbreuk maken op de vrijheid van onderwijs en godsdienst zoals vastgelegd in Artikel 23 van de Grondwet. Dit artikel waarborgt dat ouders het recht hebben om onderwijs te geven dat overeenkomt met hun overtuigingen, tenzij het in strijd is met de openbare orde of de rechten van anderen.

Bronnen:

- Artikel 23 van de Grondwet: Het recht op onderwijs wordt gewaarborgd, en de vrijheid van onderwijs is een fundamenteel recht in Nederland.
- EHRM-jurisprudentie (Europese Hof voor de Rechten van de Mens): In zaken zoals Kokkinakis vs. Griekenland (1993) en Vallianatos en anderen vs. Griekenland (2013) benadrukt het Hof dat de vrijheid van godsdienst en onderwijs wordt beschermd, zelfs als de staat besluit in te grijpen. Het Hof stelt echter ook dat zulke ingrepen proportioneel moeten zijn.
- Jurisprudentie van de Nederlandse rechter: In gevallen waarbij de overheid ingreep in het onderwijs, zoals in Staat der Nederlanden vs. Vereniging Donner (2006), werd geoordeeld dat overheidsingrijpen in onderwijsinstellingen proportioneel en goed onderbouwd moet zijn, rekening houdend met de rechten van ouders.

2. Ongelijke behandeling van onderwijsinstellingen

Het wetsvoorstel legt toezicht op informeel onderwijs, maar formele onderwijsinstellingen vallen al onder strengere regelgeving. Dit kan leiden tot ongelijke behandeling en discriminatie van verschillende onderwijsvormen.

Bronnen:

- Non-discriminatiebeginsel (Grondwet en EVRM): Artikel 1 van de Grondwet en Artikel 14 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) verbieden discriminatie op basis van onder andere religie, cultuur, en onderwijs.
- ECSR (European Committee of Social Rights): In verschillende uitspraken heeft het Comité benadrukt dat ongelijke behandeling van onderwijsinstellingen die geen rechtvaardiging heeft, in

strijd is met de sociale rechten van minderheden.

3. Belemmering van culturele en religieuze diversiteit

Informeel onderwijs speelt voor veel gemeenschappen een belangrijke rol in het behouden van hun culturele en religieuze identiteit. Het toezicht kan deze diversiteit beperken, zelfs als het onderwijs niet direct haat of geweld bevordert.

Bronnen:

- UNESCO-conventies over cultureel diversiteit: De UNESCO-conventie van 2005 stelt dat culturele diversiteit beschermd moet worden, inclusief het recht van gemeenschappen om hun eigen onderwijsvormen te behouden.

4. Vrijheid van meningsuiting

Argument: Het toezicht kan leiden tot censuur en het onderdrukken van bepaalde ideologische of religieuze standpunten, wat een inbreuk zou kunnen zijn op de vrijheid van meningsuiting.

Bronnen:

- Artikel 10 EVRM (Vrijheid van meningsuiting): Dit artikel beschermt het recht om vrijelijk ideeën en informatie te ontvangen en te verspreiden. In gevallen zoals *Handyside vs. VK* (1976) heeft het Europees Hof benadrukt dat de vrijheid van meningsuiting moet worden beschermd, zelfs als de standpunten ongemakkelijk of afwijkend zijn van de dominante opvattingen.
- Grondwet: Artikel 7 van de Grondwet waarborgt de vrijheid van meningsuiting in Nederland.

5. Effectiviteit van toezicht

Het toezicht kan ineffectief zijn in het beschermen van de rechten van kinderen of het voorkomen van

extremisme, vooral als het toezicht niet is afgestemd op de diverse onderwijsmethoden binnen informele instellingen.

Bronnen:

- Onderzoeksrapporten over toezicht op onderwijs: Studies, zoals het rapport van de Onderwijsinspectie en de Raad voor de Kinderbescherming, hebben aangetoond dat centralisatie van toezicht in diverse onderwijsvormen moeilijk te implementeren is, gezien de uiteenlopende aard van de instellingen. De effectiviteit van toezicht wordt vaak in twijfel getrokken bij diverse en kleinschalige onderwijsvormen.
- Human Rights Watch en Amnesty International: Beide organisaties wijzen vaak op de gevaren van overheidsinmenging in privé-onderwijsinstellingen, zeker als dit niet adequaat wordt gecontroleerd en er onvoldoende maatwerk wordt geboden.

6. Overheidsinmenging in privéaangelegenheden

Het wetsvoorstel kan worden gezien als overmatige overheidsinmenging in privéaangelegenheden, gezien informele onderwijsinstellingen vaak een private aangelegenheid zijn voor ouders en gemeenschappen.

Bronnen:

- Grondwet (Artikel 10): Het recht op privacy wordt gewaarborgd, wat ook van toepassing is op het privéonderwijs van ouders.
- EHRM (rechtspraak over privéleven): Het Europees Hof heeft in verschillende uitspraken benadrukt dat de staat zich niet onterecht moet mengen in de privésfeer van burgers, tenzij dit absoluut noodzakelijk is voor de bescherming van de openbare orde of de rechten van anderen, zoals in X en Y tegen Nederland (1985).